

Examen Financieel Echtscheidingsadviseur Particulier

19 maart 2021

Locatie Utrecht (Aristo)
9.30 uur – 12.30 uur (3 uur)

30 MC vragen

Let op:

In de beantwoording van de vragen dient u uit te gaan van de wet- en regelgeving per 1 juli 2020, de relevante jurisprudentie en uitvoeringsbesluiten en de door de Stichting RFEA gepubliceerde standpunten die samenhangen met de toetstermen van de Stichting RFEA.

- Ga uit van de informatie die in de vraag gegeven is en voeg zelf geen veronderstellingen toe.
- Indien niets anders is vermeld, hebben de vragen betrekking op de situatie op de dag van het examen.
- Zaken / gebeurtenissen die niet in de vraag zijn vermeld, hebben niet plaatsgevonden.
- Achter de namen staat aangegeven of het een man/jongen (M) of vrouw/meisje (V) betreft.
- Kies uit één van de vier alternatieven. Geef het (meest) juiste antwoord.

Vraag 1.

De relatie van Annabel (V) en Mart (M) gaat al jaren gepaard met veel geweld. Op een avond vertelt Annabel aan Mart dat ze zwanger is. Mart, die al meermalen heeft aangegeven dat hij geen kinderen wil, is woest hierover en slaat de hele inboedel kort en klein. Mart krijgt door dit gewelddadig gedrag een huisverbod opgelegd. Na afloop van het huisverbod en met behulp van een therapeut besluiten Mart en Annabel toch voor elkaar te gaan. Om dit besluit te verzegelen trouwen zij voordat Gregory (M), de op komst zijnde baby, geboren is. Op de dag dat Gregory twee jaar wordt, vertelt Annabel dat Mart niet de vader is van Gregory maar Berend (M), een oud collega van haar. Mart, die gek is op Gregory wil, nu hij niet zijn biologische vader is, geen juridisch vader van Gregory zijn.

Kan Mart regelen dat hij geen juridisch vader meer is van Gregory?

- a. Ja, door voor de derde verjaardag van Gregory een verzoek tot ontkenning vaderschap in te dienen bij de rechtbank.
- b. Ja, door voor de vijfde verjaardag van Gregory een verzoek tot vaststelling van het vaderschap van Berend in te dienen bij de rechtbank.
- c. Nee, want hij is niet de biologische vader van Gregory.
- d. Nee, want hij wist al vóór het huwelijk van de zwangerschap.

Vraag 2.

Eveline (V) en Petra (V) zijn sinds 2009 geregistreerde partners. In 2019 hebben ze hun partnerschap laten omzetten in een huwelijk om hun 10 jarig geluk te vieren. Vorige maand is Eveline er achter gekomen dat Petra tijdens hun huwelijksfeest vreemd is gegaan en na een fikse ruzie heeft ze Petra de toegang tot de gezamenlijke woning ontzegd en direct ander sloten op de deuren gezet.

Petra, die thuis werkt, kan haar werk niet uitoefenen en is daardoor in de problemen gekomen. Omdat er met Eveline op geen enkele manier te praten valt, heeft Petra naast een verzoek tot echtscheiding, een voorlopige voorzieningen verzoek ingediend waarbij ze verzocht heeft dat zij de echtelijke woning met uitsluiting van Eveline mag gebruiken. De rechter heeft dit verzoek (mede gelet op het weerbarstige gedrag van Eveline) toegewezen.

Hoelang heeft Petra het recht de echtelijke woning met uitsluiting van Eveline te gebruiken?

- a. Tot de datum dat de echtelijke woning wordt verdeeld en geleverd.
- b. Tot de datum dat de echtscheidingsbeschikking in kracht van gewijsde is gegaan.
- c. Tot de datum inschrijving van de echtscheidingsbeschikking.
- d. Tot de datum wijzen echtscheidingsbeschikking.

Vraag 3.

Sieta (V) heeft na het afronden van haar studie, van haar ouders de studentenwoning in Groningen geschonken gekregen. Haar ouders hebben daarbij bepaald dat deze woning voor haar is, ook als zij ooit in enige gemeenschap van goederen zou trouwen. Sieta verhuurt de studentenwoning en na aftrek van de kosten van de verhuur houdt zij jaarlijks € 5.000 over. Deze opbrengst stort zij steeds per 31 december op een speciaal daartoe geopende bankrekening, voor het eerst op 31 december 2008. Sieta krijgt over het saldo jaarlijks 0,5% rente (wordt per 31 december jaarlijks achteraf bijgeschreven).

Sieta en Michael (M) zijn in augustus 2013 met elkaar gehuwd. Omdat Sieta uit een vermogende familie komt, hebben zij huwelijksvoorwaarden gemaakt en daarin afgesproken dat zij geen huwelijksgemeenschap hebben. Verder hebben zij in de huwelijksvoorwaarden afgesproken dat zij bij het einde van hun huwelijk met elkaar zullen verrekenen alsof zij gehuwd waren in gemeenschap van goederen. Michael en Sieta scheiden in mei 2021.

Overzicht bankrekening:

	Rente 31-12	Inleg 31-12	Eindsaldo 31-12
2008	€ 0	€ 5.000	€ 5.000
2009	€ 25,00	€ 5.000	€ 10.025,00
2010	€ 50,13	€ 5.000	€ 15.075,13
2011	€ 75,38	€ 5.000	€ 20.150,51
2012	€ 100,75	€ 5.000	€ 25.251,26
2013	€ 126,26	€ 5.000	€ 30.377,52
2014	€ 151,89	€ 5.000	€ 35.529,41
2015	€ 177,65	€ 5.000	€ 40.707,06
2016	€ 203,54	€ 5.000	€ 45.910,60
2017	€ 229,55	€ 5.000	€ 51.140,15
2018	€ 255,70	€ 5.000	€ 56.395,85
2019	€ 281,98	€ 5.000	€ 61.677,83
2020	€ 308,39	€ 5.000	€ 66.986,22

Welk bedrag moet Sieta uit hoofde van verrekening van de privérekening aan Michael betalen?

- nihil
- € 75,26
- € 78,71
- € 993,11

Vraag 4.

Jos (M) is op 15 maart 2019 getrouwd met Madelon (V). Zij hebben op 12 maart 2019 huwelijkse voorwaarden getekend (koude uitsluiting, de plicht om bij echtscheiding te verrekenen alsof zij in de wettelijke gemeenschap zijn gehuwd en uitsluiting van de Wet pensioenverevening bij scheiding). Kort voor het huwelijk is Jos door zijn werkgever ontslagen (einde dienstverband 28 februari 2019).

Zijn ontslagvergoeding is vastgelegd in een vaststellingsovereenkomst die op 20 februari 2019 is gedateerd en getekend. In totaal is een bedrag van € 50.000 bruto afgesproken, € 35.000 looncompensatie en € 15.000 pensioencompensatie.

Op 25 maart 2019 heeft Jos het netto bedrag van zijn werkgever gestort gekregen. Hij heeft dit bedrag gestort op een nieuwe spaarrekening op zijn naam. Helaas is Jos er nog niet in geslaagd ander werk te vinden. Gelukkig kunnen ze rond komen van het salaris van Madelon. Zij vindt het echter hoog tijd worden om wat ruimer te gaan leven en ook de ontslagvergoeding van Jos aan te gaan spreken. Jos voelt hier niets voor. Madelon is het zat en heeft aangegeven dat zij wil gaan scheiden.

Welk deel van de ontslagvergoeding van Jos valt bij echtscheiding in de verrekening op grond van de huwelijkse voorwaarden?

- a. De ontslagvergoeding valt volledig buiten de verrekening.
- b. Het loondervingsdeel dat ziet op de huwelijkse periode valt in de verrekening.
- c. Het deel dat ziet op de pensioenderving valt in de verrekening.
- d. De ontslagvergoeding valt volledig in de verrekening.

Vraag 5.

Annejet (V, 20-06-1969) en Robin (M, 13-02-1972) zijn sinds 23 november 2019, na een (kinderloos) huwelijk van 16 jaar, officieel gescheiden van tafel en bed. In het convenant dat voor de scheiding van tafel en bed is getekend hebben zij afgesproken dat Robin vanaf de scheiding van tafel en bed (de eerste keer naar rato) maandelijks € 2.500 bruto partneralimentatie per maand voor Annejet betaalt. Deze plicht is opgenomen in de beschikking.

Op 23 februari 2021, wordt op gemeenschappelijk verzoek het huwelijk ontbonden door inschrijving van de ontbindingsbeschikking in de registers van de burgerlijke stand.

Robin komt bij u voor advies omdat in het convenant niets staat over de duur van de alimentatie.

Tot wanneer dient Robin maximaal de overeengekomen partneralimentatie aan Annejet te voldoen?

- a. 23 februari 2026
- b. 23 februari 2031
- c. 23 november 2031
- d. 23 februari 2033

Vraag 6.

Tijdens de samenwonenperiode van Grem (M) en Aysha (V) bevalt Aysha in 2011 van een zoon Berry (M). Het gezinsleven bevalt Grem en Aysha zo goed dat zij 6 maanden na de geboorte van Berry besluiten te trouwen. In de loop der jaren blijken Grem en Aysha steeds verder uit elkaar te groeien en in 2021 gaan zij scheiden. Zij willen graag zo veel mogelijk zelf en in goed onderling overleg regelen.

Is het wettelijk verplicht om bij het gezamenlijk verzoek tot echtscheiding een ouderschapsplan in te dienen bij de rechtbank?

- Ja, want Grem en Aysha zijn gehuwd.
- Nee, want Berry is tijdens de voorhuwelijkse relatie geboren en niet door Grem erkend.
- Nee, want Grem heeft geen gezag over Berry.
- Ja, want de kinderen zijn minderjarig.

Vraag 7.

Bob (M) en Laura (V) zijn in 2005 gehuwd op huwelijkse voorwaarden (beperkte gemeenschap van woning en een finaal verrekenbeding). Op 1 december 2019 is Bob (M) na een fikse ruzie in een vakantiehuisje gaan wonen. Al vrij snel daarna heeft hij een huurwoning gevonden. Op 1 februari 2020 is hij daar gaan wonen (BRP ingeschreven).

Laura is in de echtelijke koopwoning blijven wonen (WOZ waarde € 380.000). Op de woning rust een hypothecaire lening van € 280.000 (rente 2%, box 1 deel € 250.000).

Omdat Laura geen inkomen heeft, hebben zij in het echtscheidingsconvenant afgesproken dat:

- de woning onverdeeld blijft en Laura hier tot 2023 blijft wonen;
- Bob de volledige hypotheeklasten betaalt;
- Laura geen woonvergoeding verschuldigd is;
- Bob maandelijks, met ingang van de datum van inschrijving van de echtscheiding, € 1.500 partneralimentatie aan Laura betaalt ;
- de peildatum voor de verdeling en verrekening de datum van ondertekening van het convenant is;
- ieder het eigen privévermogen behoudt;
- zij in 2020 kiezen voor vrije toerekening alsof zij het gehele jaar fiscaal partner zijn;

Op 1 juni 2020 is het convenant getekend en op 2 juni 2020 is het gemeenschappelijk verzoek tot echtscheiding ingediend. De echtscheiding wordt ingeschreven op 1 juli 2020.

Hoeveel bedraagt de door Laura in 2020 op aanslag te betalen inkomensafhankelijke premie ZVW?

- € 626
- € 641
- € 683
- € 705

Vraag 8.

Emilio (M) en Stephanie (V) hebben in 2016 samen een huis gekocht, allebei de helft. Zij hebben het daar samen zo naar de zin, dat zij in 2019 besluiten met elkaar te trouwen. Vlak voor hun trouwdatum krijgt Stephanie van haar tante een schenking van € 80.000 (na schenkbelasting). Begin 2020 ontvangt Emilio van zijn vader een schenking van € 40.000 (na schenkbelasting). Emilio en Stephanie gebruiken deze schenkingen in mei 2020 voor de aankoop van een vakantiewoning op Texel (€ 120.000 incl. kosten koper). De vakantiewoning wordt op hun beider naam notarieel geleverd.

In 2021 besluiten zij te scheiden. Emilio neemt de echtelijke woning over en Stephanie de vakantiewoning. Deze afspraken leggen zij vast in het echtscheidingsconvenant dat op 5 maart 2021 wordt getekend. Op 12 maart wordt het gezamenlijk verzoek tot echtscheiding ingediend.

Op welk moment kunnen zij tot verdeling en levering van de panden overgaan?

a. Gezamenlijke woning per 5 maart 2021	Vakantiewoning per 5 maart 2021
b. Gezamenlijke woning per 5 maart 2021	Vakantiewoning per 12 maart 2021
c. Gezamenlijke woning per 12 maart 2021	Vakantiewoning per 12 maart 2021
d. Gezamenlijke woning per 12 maart 2021	Vakantiewoning per 5 maart 2021

Vraag 9.

Josephine (V) is na een langdurige echtscheidingsprocedure in 2020 gescheiden. In de beschikking is ook het door haar uit hoofde van de verrekening van het vermogen te ontvangen bedrag vastgelegd. In de huwelijkse voorwaarden was over de pensioenrechten overeengekomen dat bij echtscheiding deze moeten worden verrekend in plaats van verevend. Josephine had zelf geen pensioen opgebouwd. Het pensioen van haar ex, Friso (M), is wel in de verrekening betrokken. Naast de pensioenrechten van Friso behoorde ook tot zijn te verrekenen privévermogen een lijfrenterekening en een stamrechtverzekering (ontslagvergoeding). De advocaat van Friso heeft in het verzoekschrift op de waarde van het pensioen, de lijfrente en het stamrecht een IB latentie toegepast. De rechter heeft deze waardering in zijn uitspraak gevolgd.

Welk uit hoofde van verrekening ontvangen bedrag moet Josephine in haar aangifte inkomstenbelasting 2020 als ontvangen periodieke uitkering en verstrekking bijtellen?

- Zij hoeft geen bedrag bij te tellen want er is op alle waarden een IB latentie toegepast.
- Alleen het in verband met de verrekening van het pensioen ontvangen bedrag.
- Het in verband met de verrekening van het pensioen en de lijfrente ontvangen bedrag.
- Het totaal in verband met de verrekening van het pensioen, de lijfrente en het stamrecht ontvangen bedrag.

Vraag 10.

Jim (M) en Marijke (V) zijn samenwonend en gaan uit elkaar. Zij hebben vier kinderen (leeftijd 2, 4, 8 en van 12 jaar) die allemaal door Jim zijn erkend. Marijke geeft aan dat zij vrijheid voor zichzelf nodig heeft en een nieuw leven wil starten in Spanje. Door haar vertrek naar Spanje zal Marijke de kinderen alleen gedurende een groot deel van de vakanties zien en af en toe een weekend. Ze spreken een zorgkorting van 10% af. De kinderen hebben hun hoofdverblijf bij Jim, staan bij hem in de BRP ingeschreven en hij ontvangt voor de kinderen kinderbijslag en kindgebondenbudget. Jim gaat ook alle kosten van de kinderen betalen (met uitzondering van de kosten van verblijf in de korte tijd dat ze bij Marijke zijn).

Het gezamenlijk eigen aandeel bedraagt volgens de tabel € 1.700. De oudste twee kinderen worden medisch extra ondersteund waardoor voor deze twee er maandelijks € 100 per kind extra kosten worden gemaakt (Jim en Marijke verhogen in goed overleg het eigen aandeel met deze extra kosten). Jim ontvangt na de scheiding per maand € 346 kinderbijslag en een kindgebonden budget van € 541. De draagkracht van Jim en Marijke belooft na de scheiding respectievelijk € 888 en € 1.225.

Wat is het maandelijks afgeronde alimentatiebedrag dat Jim op basis van de Tremanormen in totaal voor de kinderen dient betalen?

- a. € 618
- b. € 711
- c. € 912
- d. € 932

Vraag 11.

René (M) en Josta (V) hebben drie jaar geleden hun geregistreerd partnerschap laten ontbinden. Tijdens het geregistreerd partnerschap zijn hun twee kinderen geboren, Chris (geboren 15 april 2010) en Madelon (geboren 25 november 2015). René heeft sinds de scheiding geen contact meer met de kinderen. René heeft sinds de ontbinding van het partnerschap, een relatie met Mildred (V). René en Mildred wonen ongehuwd samen en hebben een notarieel samenlevingscontract. In het samenlevingscontract staat betreffende de gemeenschappelijke woning en inboedel een verblijvingsbeding tegen inbreng van waarde. Mildred is twee maanden geleden bevallen van een zoon, Nout. René heeft Nout meteen erkend. René overlijdt plotseling door een acute hartstilstand. Hij heeft geen testament opgemaakt.

Wie zijn wettelijk de erfgenamen van René?

- a. Mildred, Chris, Madelon en Nout
- b. Mildred en Nout
- c. Madelon en Nout
- d. Chris, Madelon en Nout

Vraag 12.

Yaro (M) en Malika (V) hebben drie jaar geleden hun geregistreerd partnerschap met behulp van een advocaat in goed onderling overleg beëindigd. In het convenant dat de advocaat voor hen had opgesteld, is opgenomen dat Malika in verband met de overbedeling van Yaro een bedrag van hem te vorderen heeft van € 95.000. Yaro dient dit bedrag drie jaar na de beëindiging van hun geregistreerd partnerschap in zijn geheel aan Malika voldaan te hebben. Yaro heeft tot op heden echter nog niets aan Malika betaald en reageert ook niet op haar verzoeken om te betalen. Zelfs een sommatie opgesteld door een juridisch adviesbureau heeft niet geholpen. En dat terwijl Yaro voldoende vermogen heeft om te betalen. De deurwaarder heeft haar laten weten dat hij met het convenant niet kan incasseren.

Wat kan Malika doen zodat de deurwaarder wel tot incasso over kan gaan?

- De rechter verzoeken de inhoud van het convenant in een beschikking tot ontbinding van het geregistreerd partnerschap op te nemen.
- Een procedure tegen Yaro starten en vragen hem te veroordelen tot betaling.
- Het LBIO te Rotterdam verzoeken het convenant van een executoriale titel te voorzien.
- Een notaris vragen het convenant om te zetten in een notariële akte.

Vraag 13.

Abdul (M) en Ciska (V) zijn in 2008 met elkaar gehuwd onder het aangaan van huwelijksvoorwaarden (elke huwelijksgemeenschap uitgesloten en een periodiek verrekenbeding van overgespaard inkomen uit arbeid). Abdul heeft in 2010 van zijn grootmoeder een schenking gekregen van € 30.000 (na schenkbelasting). Grootmoeder heeft bij de overboeking vermeld: “schenking, alleen voor jou”. Het bedrag is overgemaakt op een speciaal voor deze schenking door Abdul geopende bankrekening. De jaarlijkse rente is ook steeds op deze rekening bijgeschreven. Het huwelijk van Abdul en Ciska kent hoogtepunten en dieptepunten. In 2019, tijdens een dieptepunt, willen de ouders van Ciska haar graag helpen en opbeuren. Daarom heeft Ciska van haar ouders een schenking van € 10.000 gekregen. Haar ouders hebben een envelop met hierin dit bedrag tijdens het kerstdiner aan haar gegeven. Ciska heeft Abdul over dit gulle gebaar van haar ouders direct een berichtje gestuurd en het geld gestort op een speciaal daarvoor door haar geopende bankrekening. De jaarlijkse rente is ook steeds op deze rekening bijgeschreven. In 2021 besluiten Abdul en Ciska alsnog tot een echtscheiding. Zij hebben gedurende hun huwelijk niet verrekend.

Het saldo van de rekening van Abdul is op 31 december 2011 € 30.650 en op de peildatum voor de verrekening € 31.800. Het saldo van de rekening van Ciska is op de peildatum € 10.085.

Hoeveel van de saldi van de bankrekeningen valt niet in de plicht tot verrekening?

a. Rekening van Abdul: € 31.800	Rekening van Ciska: € 10.000
b. Rekening van Abdul: € 30.650	Rekening van Ciska: € 10.000
c. Rekening van Abdul: € 30.650	Rekening van Ciska: € 10.085
d. Rekening van Abdul: € 31.800	Rekening van Ciska: € 10.085

Vraag 14.

Maurits (M, 70 jaar) is lekker aan het genieten van zijn AOW en zijn riante pensioen (€ 44.000 bruto per jaar). Helaas is het hele dagen thuis zijn niet echt bevorderlijk voor zijn huwelijk. Begin dit jaar hebben Maurits en zijn vrouw Wies na een huwelijk van ruim 20 jaar besloten te gaan scheiden. Omdat zijn vrouw nog jonger is (59 jaar) en parttime werkt (bruto salaris per jaar € 23.500) wil Maurits afzien van het verevenen van zijn pensioen. In plaats daarvan is Maurits bereid maandelijks een hogere alimentatie aan Wies te betalen. Wies weet niet goed of ze hier akkoord mee moet gaan. Zij wil in ieder geval geen risico lopen totdat zij zelf met pensioen gaat.

Hoelang heeft Wies bij leven maximaal recht op de partneralimentatie en hoelang maximaal op het van Maurits verevende pensioen?

- a. Partneralimentatie: maximaal 5 jaar
Verevend pensioen van Maurits: zolang Maurits leeft
- b. Partneralimentatie: tot haar AOW leeftijd
Verevend pensioen van Maurits: zolang Maurits leeft
- c. Partneralimentatie: maximaal 5 jaar
Verevend pensioen van Maurits: tot haar pensioenleeftijd
- d. Partneralimentatie: tot haar AOW leeftijd
Verevend pensioen van Maurits: tot haar pensioenleeftijd

Vraag 15.

Jochem (M) en Amy (V) zijn in 2018, na 16 jaar te zijn getrouwd, uit elkaar gegaan. Ze zijn bij convenant/ ouderschapsplan overeengekomen dat Jochem aan Amy een alimentatie zou voldoen van € 800 bruto per maand. Voorts zou Jochem aan Amy voor Sem (M) een bijdrage in de kosten van zijn verzorging en opvoeding voldoen van € 600 per maand. De afspraken over de aan Amy, ten behoeve van haar en Sem te betalen alimentaties, zijn in de echtscheidingsbeschikking vastgelegd. Er is niets onderling afgesproken over indexering van de alimentaties en ook niet wat er met de bijdrage aan Sem zou gebeuren als hij meerderjarig is.

Sem is in januari 18 jaar geworden en heeft zijn vader gevraagd de alimentatie voortaan aan hem over te maken en ook de indexering over dit jaar, die 3% bedraagt, te voldoen.

Jochem stelt zich op het standpunt dat hij daartoe niet verplicht is, nu Sem niet studeert en niet werkt, en dat als Sem geld van hem wil ontvangen hij maar een beslissing aan de rechter moet vragen.

Heeft Sem zelf recht op de afgesproken maandelijkse bijdrage en de indexering hiervan?

- a. Nee, want de beschikking bepaalt dat Jochem de bijdrage aan Amy moet voldoen, maar deze wordt wel jaarlijks geïndexeerd.
- b. Ja, Sem heeft van rechtswege recht op de afgesproken bijdrage maar deze wordt niet geïndexeerd want dit is niet in het convenant overeengekomen.
- c. Nee, want de beschikking bepaalt dat Jochem de bijdrage aan Amy moet voldoen en deze wordt niet geïndexeerd want dit is niet in het convenant overeengekomen.
- d. Ja, Sem heeft van rechtswege recht op de afgesproken bijdrage en deze wordt jaarlijks van rechtswege geïndexeerd.

Vraag 16.

Lorenzo (M) en Donna (V) zijn sinds 2011 geregistreerd partners. Zij hebben twee kinderen, Pietro (M, geboren 3 december 2013) en Maria (V, geboren 4 maart 2019). De vlam tussen Lorenzo en Donna is gedoofd en ze vragen u hen te begeleiden bij hun scheiding. Na het horen van allerlei vervelende verhalen in de media over gezagkwesties en ouderverstoting wil Lorenzo van u graag weten of hij wel gezag heeft over de kinderen. Om geen enkel risico te nemen wil hij dat u het gezamenlijk gezag bij de burgerlijke stand waar ze hun geregistreerd partnerschap zijn aangegaan, laat inschrijven.

Kunt u het gezamenlijk gezag voor Lorenzo bij de burgerlijke stand inschrijven?

- a. Nee, want Lorenzo en Donna hebben het gezag van rechtswege.
- b. Ja, maar dan via inschrijving in het gezagsregister.
- c. Nee, want dat kunnen alleen de ouders doen.
- d. Ja, maar alleen nadat de rechter in de beschikking heeft vastgelegd dat ze samen gezag hebben.

Vraag 17.

Frans (M) woont ongehuwd samen met Gerard (M) in de door hen samen in 2010 gekochte woning (50/50 eigendom). Dit was destijds voor hen beiden de eerste koopwoning. De aankoop (€ 340.000 k.k.) hebben zij, naast hun gezamenlijke spaargeld, voldaan met een hypotheek van in totaal € 350.000 (€ 175.000 spaarhypotheek en € 175.000 beleggingshypotheek). Zowel de SEW als de BEW staan op hun beider naam. Gerard en Frans hebben besloten uit elkaar te gaan. Zij zijn het er over eens dat Gerard de woning en de BEW krijgt toebedeeld onder de verplichting de hypotheek voor zijn rekening te nemen. Gerard heeft van zijn hypotheekadviseur inmiddels begrepen dat het voortzetten van de hypotheek alleen op zijn naam geen probleem moet zijn. Frans gaat voorlopig in een huurwoning wonen, maar sluit niet uit dat hij volgend jaar een woning gaat kopen. Zij hebben daarom afgesproken dat de SEW aan Frans wordt toebedeeld. De afspraken zijn door de notaris in de akte van verdeling vastgelegd.

Wat zijn de fiscale gevolgen voor Frans en Gerard als de over de SEW en BEW gemaakte afspraken worden uitgevoerd?

- a. De SEW komt fictief tot uitkering, voor het gehele saldo is er recht op een vrijstelling. De wijziging van de BEW heeft voor hen geen fiscale gevolgen.
- b. De SEW komt fictief tot uitkering, 50% onbelast (vrijstelling Frans) en 50% belast (Gerard). De wijziging van de BEW heeft voor hen geen fiscale gevolgen.
- c. De SEW komt fictief tot uitkering, voor het gehele saldo is er recht op een vrijstelling. De BEW komt voor Frans fictief tot uitkering, hij heeft recht op een vrijstelling.
- d. De SEW komt fictief tot uitkering, 50% onbelast (vrijstelling Frans) en 50% belast (Gerard). De BEW komt voor Frans fictief tot uitkering, hij heeft geen recht op een vrijstelling.

Vraag 18.

Izzy (V) en Jaïr (M) zijn tot 2015 getrouwd geweest in wettelijke gemeenschap. In het convenant hebben zij vastgelegd dat Jaïr het grootste deel van de zorg voor hun tweeling (geboren in 2011) voor zijn rekening neemt. Daarom hebben ze vastgelegd dat de plicht tot betaling van de partneralimentatie door blijft lopen als Jaïr gaat hertrouwen of gaat samenwonen als ware hij gehuwd. In de echtscheidingsbeschikking is opgenomen dat Izzy maandelijks aan Jaïr in totaal € 600 kinderalimentatie en € 425 partneralimentatie moet betalen. Twee jaar na de scheiding gaat Jaïr samenwonen met Meike (V). Zoals in het convenant afgesproken blijft Izzy naast de kinderalimentatie ook de partneralimentatie betalen. Jaïr en Meike delen samen de zorgtaken voor de tweeling. In 2019 bevalt Meike van een zoon Sietze, die meteen na de geboorte door Jaïr wordt erkend. Izzy overlijdt onverwachts in 2021.

Heeft Jaïr recht op een ANW-nabestaandenuitkering?

- Ja, want de tweeling is nog steeds minderjarig.
- Ja, want door het overlijden vervalt de betaling van de partneralimentatie.
- Nee, want de betaling van de partneralimentatie was niet wettelijk verplicht.
- Nee, want hij woont inmiddels samen met een nieuwe partner.

Vraag 19.

Joachim (M, 46 jaar) is in 2020 gescheiden van zijn echtgenote Karin (V, 45 jaar). In de huwelijkse voorwaarden stond de verplichting dat zij bij echtscheiding het vermogen moeten verrekenen als of zij in algehele gemeenschap van goederen zouden zijn gehuwd. Als aanvulling op zijn toekomstig pensioen had Joachim in het verleden de volgende lijfrenteverzekeringen afgesloten:

	waarde peildatum	betaalde premie	afteikbaar
Polis 1	€ 12.500	€ 8.800	€ 8.448
Polis 2	€ 22.600	€ 13.400	€ 12.807 .

In het convenant zijn zij het volgende overeengekomen:

- Voor de waardering van de lijfrentepolissen hebben partijen geen IB latentie toegepast
- Ieder van partijen houdt de eigen bezittingen
- Uit hoofde van de verrekening zijn partijen elkaar over en weer niets verschuldigd
- De man draagt uit hoofde van de afkoop van de verplichting tot betaling van een maandelijkse bijdrage in het levensonderhoud van de vrouw zijn lijfrentepolissen over aan de vrouw
- Partijen doen ieder afzonderlijk aangifte inkomstenbelasting over het jaar 2020

Na de inschrijving van de echtscheiding zijn beide lijfrentepolissen van Joachim afgekocht en is de afkoopwaarde rechtstreeks gestort als koopsom voor een direct ingaande lijfrenteverzekering op naam van Karin. Zij ontvangt gedurende 24 maanden een uitkering. De belastingadviseur van Joachim heeft inmiddels zijn aangifte inkomstenbelasting ingediend. Het belastbaar inkomen box 1 van Joachim bedraagt € 62.600.

Hoeveel bedraagt de door Joachim over het jaar 2020 te betalen correctie inkomstenbelasting in verband met persoonsgebonden aftrek?

- € 433
- € 423
- € 407
- nihil

Vraag 20.

Celine (V) ontving, sinds de scheiding 8 jaar geleden, van haar ex-man Alain (M) een maandelijkse bijdrage van € 300 voor hun zoon Felix (17 jaar). Alain betaalde de bijdrage regelmatig veel te laat, maar sinds twee maanden helemaal niet meer, omdat Felix volgens hem wangedrag vertoont en zijn middelbare school heeft afgerond. Celine vindt het blijkbaar bij puberaal gedrag horen dat Alain sinds geruime tijd wekelijks telefonisch door Felix wordt uitgescholden en mails van hem ontvangt, die vol staan met de meest grove schuttingtaal en scheldkanonnades over wat voor vreselijke man Alain is. Daarnaast gebruikt Felix met regelmaat softdrugs en weigert hij al 3 jaar contact met Alain te hebben. Elke vorm van omgang wordt door Celine tegengewerkt. Via een vragenuur bij een juridisch adviesbureau heeft Alain begrepen dat wangedrag een reden kan zijn voor stopzetting van de onderhoudsverplichting.

Kan Alain rechtsgeldig (gedeeltelijk) stoppen met het betalen van de bijdrage voor Felix?

- a. Nee, dit kan alleen nadat Felix voor zijn wangedrag door de rechter is veroordeeld.
- b. Ja, de verplichting tot levensonderhoud eindigt van rechtswege bij wangedrag van Felix.
- c. Ja, de verplichting tot levensonderhoud kan worden gestopt c.q. gematigd op grond van wangedrag van Felix.
- d. Nee, de verplichting tot levensonderhoud aan minderjarige kinderen kan niet worden gestopt c.q. gematigd bij wangedrag van Felix.

Vraag 21.

Mona (V) en Pinar (V) zijn geregistreerd partner sinds 2010. Zij besluiten dat zij samen graag een kind willen en Mona wordt door middel van donorschap door Eelco (M), een kennis van haar en Pinar, zwanger.

Op 21 maart 2014 wordt Kaan (M) geboren. Zeven jaar lang verloopt de relatie tussen Mona en Pinar goed, maar nadat er steeds meer ruzies komen, besluiten zij de relatie te beëindigen. Er barst een hevige strijd los tussen Pinar en Mona over de vraag of Pinar gezag heeft en onderhoudsplichtig is voor Kaan.

Heeft Pinar gezag over Kaan en is zij onderhoudsplichtig voor hem?

- a. Pinar heeft geen gezag. Zij is wel onderhoudsplichtig.
- b. Pinar heeft geen gezag. Zij is niet onderhoudsplichtig.
- c. Pinar heeft wel gezag. Zij is wel onderhoudsplichtig.
- d. Pinar heeft wel gezag. Zij is niet onderhoudsplichtig.

Vraag 22.

Sylva (V) en Iwan (M), de ouders van Igor (M, 14) en Eline (V, 12) zijn zes jaar geleden gescheiden. Zij hadden in het ouderschapsplan vastgelegd dat de kinderen bij Sylva zouden wonen en om de week van zaterdagmorgen tot zondagavond bij Iwan zouden zijn.

Sylva, die na de scheiding verslaafd was geraakt aan drank en drugs en meerdere strafbare feiten heeft begaan, is vier jaar geleden het gezag over de kinderen kwijt geraakt. Sindsdien wonen de kinderen, zoals door de rechter bepaald, bij Iwan. Sinds meer dan een jaar is Sylva weer clean. De kinderen willen hun hoofdverblijfplaats weer bij hun moeder hebben omdat Iwan (M), hun vader, altijd chagrijnig is, hen niet naar hun moeder laat gaan en alleen maar negatief over haar spreekt.

Kunnen Igor en Eline de rechter vragen om hun hoofdverblijfplaats te wijzigen (van bij hun vader naar bij hun moeder)?

- a. Nee, want zij zijn nog minderjarig.
- b. Nee, de kinderen kunnen bij eenhoofdig gezag de rechter niet vragen om wijziging van hun hoofdverblijfplaats.
- c. Ja, want zij hebben het convenant niet getekend en zijn daardoor niet juridisch aan de afspraken gebonden.
- d. Ja, want zij zijn 12 jaar of ouder.

Vraag 23.

Nina (V) is alleenstaand als zij in 2008 een woning koopt voor € 225.000. Zij financiert de woning met een hypotheek van € 200.000 en met € 25.000 schenking van haar ouders onder uitsluiting. Nina krijgt een relatie met Deniz (M) en in 2010 trouwen zij onder het aangaan van huwelijkse voorwaarden met een periodiek verrekenbeding (ruim inkomensbegrip). De woning is op dat moment € 280.000 waard, de hypotheek bedraagt nog steeds € 200.000. In de huwelijkse voorwaarden zijn geen afspraken over het bepalen van de hoogte van vergoedingsrechten vastgelegd.

In 2021 gaan Nina en Deniz scheiden. Tijdens het huwelijk hebben zij nooit verrekend. Het huis wordt kort na de scheiding verkocht voor € 430.000 (verkoopopbrengst minus verkoopkosten). Deniz heeft in 2011 de schenking van zijn ouders (€ 15.000 na schenkbelasting) gebruikt om af te lossen op de hypotheek en samen hebben Nina en Deniz vanuit hun spaargeld in 2018 nog eens € 25.000 afgelost. De hypotheek bedraagt daarom bij verkoop nog € 160.000.

Op welk bedrag van de overwaarde van de woning kan Deniz aanspraak maken?

- a. € 34.196
- b. € 38.888
- c. € 42.231
- d. € 52.554

Vraag 24.

Gerda (V) en Koen (M) zijn in 2000 gehuwd. In de huwelijkse voorwaarden hebben zij iedere gemeenschap uitgesloten en betreffende de gemeenschappelijke woning en inboedel een verblijvingsbeding om niet opgenomen. Zij woonden tot januari 2021 in de echtelijke woning (eigendom 50/50, hypotheekvrij). Zij hebben geen kinderen. Gerda komt uit een grote familie: haar beide ouders leven nog en zij heeft drie broers en twee zussen. Op 11 januari 2021 hebben Gerda en Koen het echtscheidingsconvenant bij de advocaat/mediator getekend. Hierin zijn zij overeengekomen dat de woning wordt toebedeeld aan Gerda. Op 14 januari 2021 is het echtscheidingsverzoek ingediend. Nog voordat de rechter uitspraak heeft gedaan overlijdt Gerda op 5 februari 2021. In haar testament staat dat als op moment van overlijden een verzoek tot echtscheiding is ingediend het wettelijk erfrecht voor ongehuwden van toepassing is.

Wie verkrijgt na haar overlijden de eigendom van haar deel van de woning?

- a. Koen 100% op grond van het erfrecht.
- b. Koen 100% op grond van het verblijvingsbeding.
- c. Haar ouders, ieder 25% en de resterende 50% in gelijke delen voor de 3 broers en 2 zussen.
- d. Haar ouders, ieder 50%.

Vraag 25.

Arthur (M, verpleegkundige) en zijn echtgenote Lina (V, rechercheur) zijn na 10 jaar huwelijk volledig uit elkaar gegroeid en ze besluiten in maart 2019 in goed onderling overleg te scheiden. Ze laten op gemeenschappelijk verzoek de rechter in de beschikking opnemen dat Arthur met ingang van 1 maart 2019 € 600 partneralimentatie per maand ontvangt van Lina. In augustus 2019 komt Arthur er achter dat Lina naast haar werk als rechercheur al jaren extra werkzaamheden verricht als persoonsbeveiligers. Arthur is woedend omdat Lina hem heeft voorgelogen en start per direct een procedure tot verhoging van de alimentatie.

Lina is bang dat het verzwijgen van haar inkomsten tot problemen op haar werk leiden en is daardoor bereid een regeling in der minne met Arthur te treffen. De door Lina te betalen alimentatie wordt met terugwerkende kracht verhoogd naar € 1.500. Dit wordt door de rechter in een beschikking vastgelegd. De achterstallige maanden (van 1 maart 2019 tot 1 maart 2020) betaalt Lina op 1 maart 2020 ineens.

Lina heeft in 2020 een bruto jaarsalaris (incl. vakantiegeld) van € 60.000 en resultaat uit overige werkzaamheden van € 42.500. De echtelijke woning die aan Lina is toegedeeld heeft een WOZ waarde van € 610.000 en haar EWS bedraagt € 595.000 (rente 1,7%). Ze heeft in 2020 een lijfrentepremie voldaan van € 2.500 (volledig aftrekbaar) en een AOV-premie van € 3.500.

Welk bedrag dient Lina in 2020 aan inkomensheffing Box 1 te voldoen?

- a. € 23.547
- b. € 24.526
- c. € 24.654
- d. € 24.864

Vraag 26.

Ida (V) en Leon (M) wonen samen op het moment dat Rutger (M) wordt geboren. Ida, die militairarts is, wordt als Rutger twee jaar is voor een jaar uitgezonden naar Afrika. Ida en Leon vinden het beter dat Rutger in Nederland opgroeit en tijdens de afwezigheid van Ida door Leon wordt verzorgd en opgevoed. Als Ida terugkeert van haar missie en de zorg over Rutger weer op zich neemt, vindt Leon dat hij recht heeft om Rutger te erkennen. Ida wil dit absoluut niet omdat Leon tijdens haar afwezigheid een seksuele relatie met een ander heeft gehad. Ida verbreekt per direct de relatie met Leon en ontzegt hem ook elk contact met Rutger.

Heeft Leon recht op omgang met Rutger en de mogelijkheid om hem alsnog te erkennen?

- a. Leon kan Rutger niet tegen de wil van Ida erkennen. Hij heeft geen recht op omgang.
- b. Leon kan Rutger niet tegen de wil van Ida erkennen. Hij heeft wel recht op omgang.
- c. Leon kan vervangende toestemming tot erkenning aan de rechter vragen.
Hij heeft geen recht op omgang.
- d. Leon kan vervangende toestemming tot erkenning aan de rechter vragen.
Hij heeft wel recht op omgang.

Vraag 27.

Ben (M) en Mirjam (V) zijn in 2016 ongehuwd gaan samenwonen in de door hen samen gekochte woning (aankoopprijs € 360.000, eigendom 50/50). Het jaar daarvoor was de echtscheiding van Mirjam en de verdeling van de huwelijksgemeenschap helemaal afgerond. De oude echtelijke woning, waar zij 15 jaar gelukkig had gewoond, was op 15 oktober 2015 geleverd aan haar ex voor een waarde van € 400.000. De gezamenlijke aflossingsvrije hypotheek bedroeg € 300.000 (volledig box 1). Naast haar auto heeft Mirjam € 30.000 aan overbedeling ontvangen. De kosten voor de akte van verdeling zijn door de ex van Mirjam betaald.

Ben en Mirjam hebben de aankoop van de in 2016 gekochte woning gefinancierd met een hypotheek van in totaal € 330.000 (beiden schuldenaar, € 165.000 aflossingsvrij en € 165.000 30-jarige annuïteit). Het restant van de aankoopprijs hebben ze voldaan met de overbedeling die Mirjam had ontvangen. Voor Ben was dit de eerste koopwoning. In 2018 zijn Ben en Mirjam gehuwd (zonder huwelijkse voorwaarden). In de IB-aangiften 2016 tot en met 2019 hebben zij jaarlijks alle hypotheekrente volledig afgetrokken. Voor de IB aangifte 2020 heeft Ben de hulp gevraagd van zijn goede vriend Sjaak (M). Sjaak heeft hem verteld dat zij alle jaren ten onrechte de volledige rente hebben afgetrokken. Alleen door zelf actie te ondernemen naar de belastingdienst kunnen zij het risico volgens hem nog verminderen. De totale hypotheek bedraagt op 1 januari 2020 € 315.800.

Hoeveel bedraagt het minimale box 3 deel van Ben en Mirjam in totaal op 1 januari 2020 als zij geen actie ondernemen naar de belastingdienst (zonder rekening te houden met verwervings- en financieringskosten)?

- a. € 20.000
- b. € 35.000
- c. € 114.487
- d. € 117.500

Vraag 28.

Rachel (V) en Lea (V) zijn in 2012 gehuwd onder het aangaan van huwelijkse voorwaarden (uitsluiting van iedere huwelijksgemeenschap en een finaal verrekenbeding alsof zij in algehele gemeenschap waren gehuwd). De spanningen lopen in de loop der jaren op en in 2020 barst de bom: Rachel wil scheiden. Het verzoekschrift tot echtscheiding wordt op 1 februari 2020 door Rachel ingediend. Lea is hierdoor erg overrompeld en het wordt een slepende procedure. Inmiddels hebben zij alles met elkaar geregeld, behalve de afwikkeling van het huis (vrij van hypotheek). Zij kunnen het niet eens worden over de waarde van de echtelijke woning, die op naam van Lea staat. Uiteindelijk bepaalt de rechter op 1 maart 2021 dat de waarde van de woning op dat moment € 420.000 bedraagt en per 1 februari 2020 € 380.000.

Welk bedrag moet Lea aan Rachel voldoen op basis van de huwelijksvoorwaarden en vanaf welk moment is zij aan Rachel een wettelijke rente verschuldigd?

- a. € 190.000 Rente vanaf 1 februari 2020
- b. € 190.000 Rente vanaf 1 maart 2021
- c. € 210.000 Rente vanaf 1 februari 2020
- d. € 210.000 Rente vanaf 1 maart 2021

Vraag 29.

Freek (M) is kort geleden op 75 jarige leeftijd overleden. Hij genoot een riante pensioenuitkering (40 jaar opbouw vanaf 25 jarige leeftijd bij één werkgever). Freek was in zijn leven niet altijd even gelukkig in de liefde. In totaal heeft hij drie relaties gehad. Zijn eerste relatie was een huwelijk met Fietje (V). Dit heeft van 1965 tot de echtscheiding in 1981 geduurd. Na de echtscheiding is Freek vanaf 1984 tot 2004 ongehuwd gaan samenwonen met Hansje (V). Vanaf 2006 tot zijn dood was hij getrouwd met Ilse (V).

Wie heeft wettelijk recht op het door Freek opgebouwde partnerpensioen?

- a. Fietje, opgebouwd tot 1981; Hansje opgebouwd van 1981 tot 2004; Ilse opgebouwd van 2004 tot zijn pensionering.
- b. Fietje opgebouwd tot 1981; Ilse opgebouwd van 1981 tot zijn pensionering.
- c. Fietje opgebouwd tot 1981; Hansje opgebouwd van 1984 tot 2004; Ilse opgebouwd van 1981 tot 1984 en van 2004 tot zijn pensionering.
- d. Ilse het volledig opgebouwd partnerpensioen.

Vraag 30.

Het huwelijk van Salomé (V) en Anwar (M) is op 27 september 2011 ontbonden. Uit hun huwelijk is Omar (M, 19 jaar) geboren, die studeert en zijn hoofdverblijf heeft bij zijn moeder maar ook wekelijks enkele dagen bij zijn vader verblijft.

Anwar heeft samen met Mira (V) met wie hij na de scheiding is getrouwd een dochtertje Malika (V, 5 jaar). De relatie met Mira loopt op zijn eind en Anwar is bang dat hij ook voor haar en Malika alimentatie moet gaan betalen, zoals hij ook voor Salomé en Omar doet. Hij kan met zijn inkomen nooit voor alle vier het onderhoud betalen. Hij vraagt zich af wie er dan voorrang heeft bij alimentatiebetaling.

Hoe wordt de draagkracht van Anwar, nadat hij is gescheiden van Mira, verdeeld?

- a. Omar en Malika eerst en daarna Salomé en Mira
- b. Malika eerst, daarna Omar, daarna Salomé en dan Mira
- c. Salomé en Omar eerst, daarna Malika en dan Mira
- d. Malika eerst, daarna Omar en daarna Salomé en Mira

******* Dit was de laatste vraag van dit examenonderdeel *******